Vantaa

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) syysyhtymäyhtymäkokous 20.11.2026 / PT

VD/8502/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/SV

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) syysyhtymäkokouksessa 20.11.2026 käsitellään talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029, vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmat, selvitys yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomuksen johdosta sekä sidonnaisuuksien ilmoittaminen.

Jäsenkunnat	Helsinki, Espoo Vantaa ja Kauniainen;
Yhtymäkokous	HSY:n perussopimuksen mukaan jokaisella jäsenkunnalla on yhtymäkokouksessa yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa. Jäsenkuntien äänimäärä jakaantuu seuraavasti Helsinki 50 %, Espoo 28 %, Vantaa 21 % ja Kauniainen 1 %;
Hallitus	Hallituksessa enintään 14 jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä, toimikausi 4 vuotta. Yhtymäkokous valitsee jäsenet ja varajäsenet, jotka edustavat jäsenkuntia virallisen asukasluvun suhteessa kuitenkin siten, että kuntaryhmää, jonka muodostavat muut jäsenkunnat kuin Helsinki, Espoo ja Vantaa, edustaa vähintään yksi varsinainen jäsen. Samaa kuntaa edustavilla jäsenillä ei kuitenkaan voi olla enempää kuin puolet äänivallasta (7 jäsentä ja 7 varajäsentä) ja jokaista jäsenkuntaa tulee edustaa vähintään yksi jäsen tai varajäsen. Hallituksen puheenjohtajaksi valitaan jäsen, joka edustaa suurinta jäsenkuntaa. Hallituksen kokoonpano tarkistetaan uuden jäsenkunnan hyväksymisen johdosta seuraavan toimikauden alusta lukien;
Hallitus 2025–2029	Kolme Vantaan nimeämää jäsentä ja heidän varajäsenensä;
Hallituksen asiantuntijajäsen 2025–2029	Vantaalta kaupungininsinööri, varajäsenenään ympäristöpalveluiden päällikkö;
Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunnassa puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään 5 jäsentä sekä jokaisella henkilökohtainen varajäsen siten, että jokaisesta jäsenkunnasta on vähintään yksi jäsen tai varajäsen lautakunnassa.
Tarkastuslautakunta 2025–2029	Kaksi Vantaan nimeämää jäsentä ja varajäsenet;
Tilintarkastaja 2025	KPMG Julkistarkastus Oy

Talousarvio ja -suunnitelma 2027–2029

1 000 euroa	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatulot	559 823	581 638	599 408
Toimintamenot	-233 097	-236 210	-237 956
Toimintakate	330 178	348 879	364 904
Vuosikate	243 864	262 938	282 417
Tilikauden tulos	62 075	75 963	89 542
Tilikauden yli-/alijäämä	59 505	72 785	85 483

HSY:n talousarvion- ja -suunnitelman tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2035 ja jäsenkuntien omistajaohjaustavoitteisiin. Taloussuunnittelussa tuottavuustavoitteena on keskimääräinen 1,5 prosentin vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2027 ovat 559,8 milj. euroa eli 29,3 milj. (5,2 %) euroa enemmän vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetointi pohjautuu toimintavolyymien ja toiminnan muutoksiin sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutoksiin.

TTS-kaudella ennustetaan laskutetun veden kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2028 4 % ja 2029 3 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain, ja perusmaksuihin esitetään korotuksia talousarviovuodelle 8 % ja suunnitelmavuosille 2028 ja 2029 6 % vuosittain.

Liittymismaksukertymän ennuste on aikaisempaa hieman positiivisempi. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan TTS-kaudella 2027–2029 siten, että vuonna 2027 kerrostalojen ja muiden kiinteistötyyppien liittymismaksun korotus on 2 % ja kerrosalaltaan alle 350 m2 pientalojen korotus on 7 %. Tavoitteena on TTS-kaudella edelleen kehittää liittymismaksujen kustannusvastaavuutta suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2027 on yhteensä noin 9 milj. euroa.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisäävät erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien pysyessä lähes ennallaan. Hinnoissa on laskettu keskimäärin 2,6 % korotus vuodelle 2027, ja talousarviovuonna tuotot lisääntyvät 2,4 % vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon ja jätehuollon tehtävistä. Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Talousarvion mukaan jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet vuonna 2027 ovat yhteensä 4,3 miljoonaa euroa. Vantaan kaupungin osuus on 921 tuhatta euroa.

HSY:n toimintamenot vuonna 2027 ovat 233,1 milj. euroa, mikä on 12,1 milj. (5,5 %) euroa enemmän kuin vuoden 2026 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2027 suurimmat toimintakulujen erät ovat palveluiden ostot (52 %) ja henkilöstökulut (26 %). Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,9 % vuodelle 2027, vuodelle 2028 2,1 % ja vuodelle 2029 2,1 %.

Toimintakate talousarviovuonna 2027 on 330,2 milj. (59,0 %) euroa, kun sen vuonna 2026 ennustetaan olevan 312,9 milj. (59,0 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2027. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2028 toimintakate paranee ja on 348,9 milj. (60,0 %) euroa ja vuonna 2029 364,9 milj. (60,9 %) euroa

Nettorahoituskulut vuonna 2027 ovat 86,3 milj. euroa. Korkokuluista 57,8 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 200

000 euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä vuosille 2027–2029. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen laskuun ollen vuonna 2029 82,5 milj. euroa

Talousarviovuoden 2027 tilikauden ylijäämä on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen, varausten muutosten ja tuloverojen jälkeen 59,5 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2028 72,8 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2029 85,5 milj. euroa ylijäämäinen.

Investoinnit

Suunnitelmakaudella vesihuollon ja jätehuollon investoinnit pohjautuvat HSY:n keväällä 2026 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2027 investoinnit ovat yhteensä 216,7 milj. euroa, josta 196,9 milj. on vesihuollon investointeja, 17,5 milj. euroa jätehuollon investointeja ja 2,3 milj. euroa muita investointeja.

Merkittävimmistä HSY-lähtöisistä hankkeista voidaan todeta Esplanadin alueen vesihuollon rakentaminen, joka on käynnistynyt vuonna 2025 vesihuoltotunnelin rakentamisella, Vuosaaren aluesaneeraus sekä Söderskog-Lassila vesihuoltotunnelin suunnitteluttamisvaihe. Yhtenä merkittävänä HSY-lähtöisenä hankkeena käynnistymässä loppusyksyn 2026 aikana myös Ilmalan vesitorni 2:n toimisto-osien saneeraushanke. Jäsenkuntien osalta on käynnissä monia merkittäviä hankkeita; Vantaan ratikka ja Helsingin infraohjelma näistä suurimpina.

Rahoitus

Vuoden 2026 lopussa perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä pitkäaikaista lainaa yhteensä 990 miljoonaa euroa. Lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2026 lopussa ennusteen mukaan noin 802 milj. euroa, mikäli vuoden 2026 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy positiivisena vuosina 2027–2029. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan täysin nykyisten lainojen lyhennyksiä ja investointeja, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 284 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta.

Ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 778 milj. euroa.

Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste vahvistuu strategisten tavoitteiden mukaisesti. Omavaraisuusaste oli vuoden 2025 tilinpäätöksessä 27,6 %, ja sen ennustetaan nousevan 31,2 %:iin vuonna 2027 sekä 35 %:iin vuoden 2029 loppuun mennessä.

HSY:n hallituksen esitys

HSY:n hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että se toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen lisäksi

- päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2027 talousarvion puitteissa enintään 115 000 000 euroa,
- päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;
  - -Vesihuollon toimintamenot 134 980 000 euroa,
  - -Vesihuollon investointimenot (netto) 196 877 000 euroa,
  - -Jätehuollon toimintamenot 95 944 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 17 535 000 euroa.

Omistajaohjaustavoitteet

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Tavoitteiden valmistelun lähtökohtana on se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. Kaudelle 2027–2029 asetetut omistajaohjaustavoitteet ovat alla taulukossa

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) asetettavat omistajaohjaustavoitteet 2027–2029 sekä mittarit ja tavoitearvot 2027

1. Tuottavuus paranee ja talous on tasapainossa	2. Kestävyystavoitteet***: Ympäristövaikutukset vähenevät siten, että kasvihuonekaasupäästöt (tCO_2-ekv) vähenevät merkittävästi vuoteen 2030 mennessä	3. Vesihuollon toimivuus paranee	4. Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla
A) Käyttömenojen tuottavuusindeksi* -tulos paranee 0,5 % vuodesta 2026 **B) Toimintamenot, €/asukas** -enintään 141 €/asukas **C) Omavaraisuusaste**** -vähintään 30 %	**A) Sekajätteen määrä / asukas** -enintään 117 kg/asukas/vuosi **B) HSY:n kasvihuonekaasupäästöt** -enintään 84 000 tCO_2-ekv **C) Ympäristövaikutusten vähentämisen lisätoimenpiteiden (typpioksiduulipäästöjen vähentäminen) käyttöönotto ja uusien toimenpiteiden kartoittaminen** -typpioksiduuli (N_2O) -päästöjen määrä vähenee vuodesta 2026 -uusien tunnistettujen toimenpiteiden arvioitu vaikutus vuoteen 2030 mennessä	**A) Verkostojen saneerausinvestointien toteuma** -vuoden 2027 toteuma vähintään 60 miljoonaa euroa **B) Verkostojen saneerausinvestointien kumulatiivinen toteuma vuodesta 2021 lähtien** -kumulatiivisen vuosikohtaisen toteuman keskiarvo paranee vuodesta 2026	**A) Vesihuollon asiakastyytyväisyys** -vähintään 4,0/5 **B) Jätehuollon asiakastyytyväisyys** -vähintään 4,0/5
Muut omistajalinjaukset: - Kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korko - Kuntayhtymä tukee työllisyydenhoitoa jäsenkuntien alueella ja raportoi prosenttiosuuden hankinnoistaan, joissa on käytetty työllistämisehtoa *Raportointiin tulee sisältyä tuottavuusindeksin kehittyminen (edellisten vuosien tiedot). Tuottavuusindeksi 2021 = 100 **Omavaraisuusasteen tulee olla vuoden 2030 loppuun mennessä vähintään 35 %, ja pidemmällä aikavälillä vähintään 40 % ***HSY seuraa tämän tavoitteen ja sen mittareiden lisäksi myös kierrätysastetta ja raportoi sen kehityksestä jäsenkunnille vuosittain			

HSY:n strategia 2035

Vantaan kaupunginhallituksen konsernijaosto on lausunut HSY:n strategialuonnoksesta alustavasta taloussuunnitelmasta annetun lausunnon yhteydessä (25.08.2026 § 6). Konsernijaosto on lausunnossaan katsonut, että kokonaisuutena strategia muodostaa tasapainoisen kokonaisuuden, jossa ympäristövastuu, talous, palvelut sekä organisaation uudistuminen tukevat toisiaan ja ohjaavat HSY:n toimintaa pitkällä aikavälillä. Konsernijaoston mukaan myös HSY:n strategia 2035 ja PKS omistajaohjaustavoitteet ovat sisällöllisesti pääosin linjassa keskenään.

HSY:n yhteenvedon mukaan jäsenkaupungit ovat pääosin tyytyväisiä strategiaan. Sen katsotaan olevan linjassa omistajaohjaustavoitteiden kanssa ja tukevan omistajakaupunkien tavoitteita.

Jäte- ja vesihuollon investointiohjelmat 2027–2046

HSY:n vesihuollon investointiohjelman 2027–2046 kokonaisuus kattaa investointeja yhteensä 4 770 milj. euroa. Keskimääräinen vuotuinen investointisumma kasvaa 187 milj. eurosta 238,5 milj. euroon, mikä on noin 28 prosenttia suurempi kuin edellisen ohjelmakauden (2025–2044) aikana.

Investointiohjelman taloudellista kokonaisraamia on kasvatettu aiempiin ohjelmiin verrattuna lähes 30 %. Lisäksi verkostosaneerausten määrä on tuplattu edelliseen ohjelmaan verrattuna. Investointiohjelman mukaisella investointitasolla saneerausvelan kasvu pyritään saamaan hallintaan säilyttäen nykyinen vesihuollon taso.

Investointiohjelmassa vesihuollon käyttömaksujen korotukseksi on mallinnettu 5 prosenttia vuodelle 2027, 4 prosenttia vuodelle 2028 ja 3 prosenttia vuodelle 2029. Perusmaksujen vastaavat korotukset ovat 8 prosenttia vuonna 2027 ja 6 prosenttia vuosina 2028 ja 2029. Talousmallinnuksen mukaan tällä investointi- ja maksutasolla vesihuollon velkaantuminen saadaan taittumaan strategiakauden aikana.

Jätehuollon investointiohjelman kokonaisinvestoinnit vuosina 2027–2046 ovat noin 329,2 miljoonaa euroa. Investointitaso kasvaa noin 10 prosenttia edelliseen investointiohjelmaan nähden.

Selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen HSY:n vuoden 2025 toiminnasta ja taloudesta

HSY esittää yhtymäkokoukselle selvityksen arviointikertomuksen huomioihin ja suosituksiin:

1. Strategisten tavoitteiden toteutuminen, rahoitus:

   Tarkastuslautakunta katsoo, että rahoitusvaihtoehtojen tarkastelu on perusteltua ja tärkeää myös HSY:n strategisten tavoitteiden, pitkän aikavälin taloudellisen kestävyyden ja investointikyvyn näkökulmasta.

   HSY on jatkanut rahoitusrakenteensa ja jäsenkuntalainojen kustannusvaikutusten arviointia osana pitkän aikavälin taloussuunnittelua. Jäsenkuntalainojen korot ovat merkittävästi korkeammat kuin muiden HSY:n lainojen korot. Jäsenkuntalainojen nopeutettua takaisinmaksua ja uudelleenrahoittamista matalammalla markkinakorolla on käsitelty omistajakaupunkien rahoitusjohdon kanssa keväästä 2025 alkaen. Vantaa ilmaisi, että asiaa voitaisiin jatkoselvittää, mutta laajemmin asia ei ole saanut kannatusta.

2. Strategisten tavoitteiden toteutuminen, kärkihankkeet

   Tarkastuslautakunta suosittaa, että omaisuudenhallintaan kiinnitetään jatkossakin erityistä huomiota, jotta omaisuusmassan kunnossapito ja investointien toteutus voidaan varmistaa oikea-aikaisesti ja oikeassa suhteessa.

   HSY on vahvistanut omaisuudenhallinnan johtamista ja toimintamalleja OMAR hankkeen avulla. Kehittämistyö perustuu ISO 55001 -standardin mukaisiin periaatteisiin, joiden tavoitteena on yhtenäistää omaisuudenhallinnan käytäntöjä, parantaa tiedolla johtamista sekä tukea investointien ja kunnossapitotoimenpiteiden vaikuttavaa kohdentamista. Omaisuudenhallinnan kehittämistä jatketaan osana HSY:n strategian toimeenpanoa. Vesihuollon investointiohjelmassa on varauduttu verkostojen saneerausmäärien asteittaiseen kasvattamiseen sekä toimintavarmuuden kannalta keskeisten laitosten ja verkostojen uudistamiseen.

3. Strategisten tavoitteiden toteutuminen, henkilöstöhallinto ja varautuminen

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota seuraaviin seikkoihin:

- HSY:ltä puuttuu yhteinen tapa tarkastella laajoja häiriöitä ja kriisejä kokonaisuuksina,
- HSY tarvitsee yhtenäisen varautumisen ja häiriöjohtamisen mallin, parempaa sisäistä tiedonkulkua sekä johdonmukaista henkilöstöjohtamisen vahvistamista,
- HSY koulutuspanostukset kasvavat, mutta samalla henkilöstörakenne ikääntyy ja työterveyden kustannukset nousevat nopeasti

Tarkastuslautakunnan havainnot vastaavat HSY:n omaa näkemystä varautumisen ja häiriöjohtamisen kehittämistarpeista. Vaikka häiriötilanteiden hallintaa on viime vuosina vahvistettu, toimintamallien, tilannekuvan muodostamisen ja viestinnän yhtenäistämistä jatketaan koko organisaation tasolla. HSY on vahvistanut kokonaisvaltaista turvallisuuden johtamista hyväksymällä turvallisuuspolitiikan sekä sitä tukevat varautumisen, riskienhallinnan ja häiriöjohtamisen periaatteet ja ohjeistukset. Lisäksi HSY kehittää sisäistä tiedonkulkua, johtamisrakenteita ja henkilöstön osaamista osana varautumisen kokonaisuutta. Tarkastuslautakunnan koulutuspanoksiin ja henkilöstörakenteeseen liittyvät havainnot on tunnistettu. Näihin tarpeisiin panostetaan mm. Sähköisen oppimisalustan koulutuksilla, jotka ovat pakollisia koko henkilöstölle. Työterveyshuollon kustannusten kasvua selittää muukin kuin ikääntyvä henkilöstö.

Kokouksessa käsitellään myös sidonnaisuuksien ilmoittaminen.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4- ja 5-kohtien mukaan konsernijaosto päättää mm. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien yhtymäkokouksiin sekä jäsenten ja nimeämisestä kuntayhtymien johtaviin toimielimiin, kun kaupungilla on siihen oikeus.

Konsernijaosto 9.11.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiainen tai toinen konserniohjaus ja -valvonta yksikön lakimies, edustamaan Vantaan kaupunkia Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän yhtymäkokouksessa 20.11.2026;
b) antaa menettelyohjeeksi kannattaa hallituksen esityksiä yhtymäkokoukselle; ja
c) ettei muilta osin ole tarpeen antaa yhtymäkokoukseen menettelyohjeita.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot: Konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)